

Bemiddelbaarheid van het bestand van arbeidsongeschikten

J.J.M. Besseling

Samenvatting

Het Guo heeft met een pilot onder WAO'ers en WAZ'ers de bemiddelbaarheid onderzocht. De vraag is of dankzij de werkwijze van de pilot 'verborgen arbeidscapaciteit' gevonden kan worden in het Guo-bestand. De pilot is door ingehuurde arbeidsdeskundigen op de vijf kantoren van het Guo uitgevoerd. Van de 257 onderzochte dossiers bleek dat één persoon mogelijk bemiddelbaar is. Onbekend is of voor deze persoon ook daadwerkelijk een bemiddelingstraject is gestart.

Men is vooral niet bemiddelbaar omdat men werkt (41%) of omdat de arbeidsdeskundige tot de conclusie komt dat de gezondheid onvoldoende is (35%). Hoewel het nadrukkelijk wel de opzet was om een deel van de personen die als medisch 80–100 is beoordeeld, op te roepen, is dat niet of nauwelijks gebeurd. De resultaten van de pilot worden vergeleken met andere pilots bij Gak en SFB, en blijken iets ongunstiger te zijn.

Trefwoorden: bemiddelbaarheid arbeidsongeschikten, pilot, Guo

Inleiding

Door de groei van de werkgelegenheid in de afgelopen jaren is het aantal mensen met een werkloosheids- of bijstandsuitkering substantieel gedaald.¹ De economische voorspoed heeft echter niet geleid tot een verminderd beroep op de arbeidsongeschiktheidsregelingen. Het aantal arbeidsongeschikten nadert inmiddels het zorgwekkende aantal van 1 miljoen. Het beleid van het kabinet blijft dan ook gericht op het verminderen van de instroom in de sociale zekerheid en het bevorderen van de reïntegratie van uitkeringsgerechtigden naar werk.² De indruk is namelijk dat niet bij alle WAO- en WAZ-gevallen een uitkering noodzakelijk is en dat deels, door arbeid, in het eigen inkomen kan worden voorzien.³ Schattingen van de omvang van de groep arbeidsongeschikten in het lopende bestand die potentieel bemiddelbaar is, lopen sterk uiteen. Een deel van de arbeidsongeschikten is, omdat ze WW of bijstand ontvangen, op wettelijke gronden bemiddelbaar. Het SCP raamde dat aantal in 1998 op circa 132.000.

Echter ook onder de arbeidsongeschikten die niet op wettelijke gronden bemiddelbaar zijn, is volgens subjectieve criteria van de cliënten zelf een substantiële groep potentieel bemiddelbaar. Zo noemen Besseling e.a. het relatief geringe aantal van 19.000 volledig arbeidsongeschikte WAO'ers die potentieel bemiddelbaar zijn, maar ook aantallen van rond de 100.000 worden genoemd.⁴ In praktijkprojecten blijkt het echter vaak moeilijk om in het bestand van arbeidsongeschikten kandidaten te vinden voor deelname aan reïntegratie of scholingsprojecten. Zo kon het Gak voor een omscholingsproject tot Cad-tekenaar na screening van 4000 dossiers slechts 15 dossiers vinden die mogelijk geschikt waren voor deelname, waarna er slechts twee kandidaten door de arbeidsdeskundige daadwerkelijk als kansrijk werden bestempeld.⁵

Het UWV is de organisatie die uitvoering dient te geven aan de reïntegratieopdracht voor arbeidsongeschikte werknemers. Om de reïntegratieopdracht te kunnen realiseren, heeft de voorganger van het UWV, het Lisv, afspraken gemaakt met vijf uitvoeringsinstel-

- De pilot bij het Guo toont geen verborgen arbeidscapaciteit aan in de WAO en WAZ.
- Driekwart van de onderzochte arbeidsongeschikten werkt of wordt door de arbeidsdeskundige om medische redenen als niet-bemiddelbaar bestempeld.
- De arbeidsdeskundige volgt het medisch oordeel van de verzekeringsarts en roept geen arbeidsongeschikten op als de verzekeringsarts de cliënt op medische gronden arbeidsongeschikt heeft verklaard.

lingen over de jaarlijks te leveren reïntegratie-inspanningen. Daarnaast heeft het (voormalige) Lisv de vijf uitvoeringsinstellingen opgedragen om onderzoek te doen naar het aantal WAO/WAZ-cliënten zonder WW-uitkering dat mogelijk in aanmerking komt voor bemiddeling. Cliënten met WW zijn per definitie bemiddelbaar voor hun WW-gedeelte en vallen daarom buiten de scope van het onderzoek. In dit artikel wordt op basis van de bevindingen van het onderzoek door het Guo dat door TNO Arbeid is geëvalueerd,⁶ ingegaan op de vraag naar de bemiddelbaarheid van het bestand van arbeidsongeschikten.

Het inmiddels uitgevoerde onderzoek kreeg vorm door middel van een pilot. In de pilot wordt vastgesteld hoeveel extra potentieel bemiddelbaren gevonden kunnen worden in de Guo-bestanden. Aangezien het om 'extra' gaat, tellen degenen die reeds bemiddeld worden niet mee. Bovendien wordt eenieder die binnen een periode van een half jaar is of wordt herbeoordeeld, uitgesloten van verdere deelname omdat deze personen al regulier getoetst zijn of worden op hun reïntegratiemogelijkheden. De pilot startte met een aantal cliënten uit het totale WAO- en WAZ-bestand van het Guo. Op basis van de uitkomsten van de pilot zou besloten worden of het totale bestand van arbeidsongeschikten gescreend zou worden op cliënten die mogelijk nog bemiddelbaar zijn.

Het doel van het onderzoek van het Guo was: *'Inzicht krijgen in het aantal verzekerden met een volledige of gedeeltelijke WAO- dan wel WAZ-uitkering zonder recht op WW-uitkering uit het totale Guo-bestand dat bemiddelbaar is en hun kenmerken.'*

Voorafgaand aan de beschrijving van de resultaten geven we een korte schets van de opzet van de pilot. De resultaten van de pilot zijn 'nogal verrassend'. Aan de uitvoerende arbeidsdeskundigen is hun visie gevraagd op de resultaten van de pilot. Ook worden de bevindingen vergeleken met die uit andere onderzoeksprojecten in opdracht van het voormalige Lisv. We sluiten het artikel af met een conclusie.

Opzet van de pilot

Het totale Guo-bestand van arbeidsongeschikten omvat ongeveer 40.000 verzekerden in de sectoren: Agrarisch Bedrijf, Tabaksverwerkende Industrie, Slagersbedrijven en Slagers Overig waarvan ongeveer 23.000 voldoen aan een aantal selectiecriteria, namelijk leeftijd (jonger dan 56 jaar), arbeidsongeschiktheidsklasse (15/25–100%) en het niet ontvangen van een WW-uitkering. Het Guo heeft vier doelgroepen onderscheiden:

- verzekerden met een volledige WAO-uitkering;
- verzekerden met een gedeeltelijke WAO-uitkering zonder WW;
- verzekerden met een volledige WAZ-uitkering;

- verzekerden met een gedeeltelijke WAZ-uitkering zonder WW.

De pilot is uitgevoerd op de vijf regiokantoren van het Guo door vijf ingehuurd arbeidsdeskundigen. De eerste activiteit van de pilot bestaat uit een dossieranalyse van 400 dossiers. De vijf arbeidsdeskundigen slaan de dossiers van 400 WAO/WAZ-cliënten erop na om te beoordelen of een cliënt in aanmerking zou kunnen komen voor een reïntegratietraject.

Wanneer uit de dossierbeoordeling naar voren komt dat een cliënt voor een reïntegratietraject in aanmerking zou kunnen komen, gaat de tweede stap van het onderzoek in: het aanschrijven van de verzekerde met een korte enquête. In een begeleidende brief wordt de cliënt ondersteuning (door het Guo) bij het zoeken van een baan aangeboden. Op basis van de reactie van de cliënt en de dossiergegevens beslist de arbeidsdeskundige of de cliënt wordt uitgenodigd voor een intakegesprek met de arbeidsdeskundige. Indien de cliënt bemiddelbaar is, wordt een reïntegratievisie opgesteld en een passend reïntegratietraject ingekocht. Uitsluitend die cliënten waarbij tot inkoop van een traject wordt overgegaan, worden als 'reïntegreerbaar' of 'bemiddelbaar' aangemerkt.

Bevindingen van de pilot

Door verschillende oorzaken zijn uiteindelijk niet het beoogde aantal van 400 maar 257 dossiers bestudeerd. Van twee locaties is slechts over 16 dossiers informatie ontvangen. Op één locatie werd de betreffende arbeidsdeskundige ziek werd en is niet vervangen, op de andere locatie kon een deel van de informatie niet meer worden achterhaald na afronding van de pilot. De respons varieert naar doelgroep van 58 gedeeltelijke WAO'ers zonder WW tot 67 gedeeltelijke WAZ'ers zonder WW en 67 WAZ'ers met een volledige uitkering.

Van de 257 gescreende dossiers hebben slechts 15 cliënten een vragenlijst en een begeleidende brief ontvangen. Dit betekent dus dat 242 cliënten niet verder gekomen zijn dan deze eerste fase. Vooral degenen met een volledige WAZ-uitkering zijn afgevallen tijdens het dossieronderzoek, namelijk 99%. Ook zijn er maar heel weinig cliënten met een volledige WAO-uitkering door deze fase heen gekomen (3%). Cliënten met een gedeeltelijke WAO-uitkering hebben de meeste 'kans' om door te stromen naar de volgende fase (14%). Veelal werd door de arbeidsdeskundige als reden voor uitsluiting gegeven dat de cliënt medisch volledig arbeidsongeschikt is of dat de cliënt werkt.

Bij 15 cliënten werden in eerste instantie mogelijkheden gezien voor reïntegratie. Aan hen is een vragenlijst en begeleidende brief gestuurd. Op basis van de gegeven antwoorden zijn 14 cliënten afgevallen en niet uitgenodigd voor een gesprek met een arbeidsdeskundige. Eén cliënt gaat door naar fase drie en wordt opgeroepen voor een intakegesprek.

Tabel

Positie van de 257 onderzochte arbeidsongeschikten

	WAO <80%	WAZ <80%	WAO 80-100%	WAZ 80-100%	Totaal
Werkt	38	48	4	15	105
Uitgenodigd voor intake	1				1
Reeds in bemiddeling	2		3		5
Slechte gezondheid	2	1	42	44	89
Binnen half jaar gezien	7	3	9	2	21
Overig/onbekend	8	15	7	6	36
Totaal	58	67	65	67	257

In de tabel wordt van de totale onderzochte steekproef aangegeven waarom men niet in aanmerking is gekomen voor bemiddeling met uitzondering van de ene gedeeltelijke WAO'er die is uitgenodigd voor een intakegesprek en waarvan niet bekend is of er een reïntegratietraject is ingekocht.

Voor het overgrote merendeel van de onderzochte personen geldt dat ze of werken (105 personen=41%) of een slechte gezondheid hebben (89 personen=35%). De arbeidsdeskundige komt bij het overgrote deel op basis van dossiergegevens tot deze conclusie en bij een heel beperkt deel op basis van de antwoorden van de cliënt op de vragenlijst. Een klein deel van de onderzochte personen (26 personen=10%) is of wordt binnen een half jaar gezien door het Guo en/of is in bemiddeling. Bij 14% (36 personen) is of een andere reden gegeven waarom ze niet deel (kunnen) nemen aan de pilot of de reden is ons onbekend.

Het zijn met name de gedeeltelijk arbeidsongeschikten die werken (69%) en de volledig arbeidsongeschikten die een slechte gezondheid hebben (65%). Van de volledig arbeidsongeschikten en dan met name de WAZ'ers werkt 14%. Slechts bij enkele gedeeltelijk arbeidsongeschikten is sprake van een slechte gezondheid (2%) als reden waarom men niet bemiddelbaar wordt geacht.

Uitsluitend bij de WAO'ers is sprake van (potentiële) bemiddelbaarheid (5%). Bij de WAO'ers is er vaker dan bij de WAZ'ers sprake van dat ze binnen een half jaar zijn of worden gezien voor een reguliere herbeoordeling, namelijk 13% tegen 4%.

Gaan we echter terug naar de primaire onderzoeksvraag dan blijkt de werkwijze in de pilot ertoe te leiden dat er geen of vrijwel geen extra potentieel bemiddelbaren binnen deze doelgroepen van het Guo worden gevonden aanvullend op degenen die reeds bemiddelbaar zijn of bij wie die bemiddelbaarheid minder dan een half jaar is onderzocht of binnen een half jaar wordt onderzocht in het kader van het reguliere werkproces.

Visie van de uitvoerende arbeidsdeskundigen op de tegenvallende resultaten

Om aanvullende (proces)informatie te verkrijgen over de (tegenvallende) resultaten van de pilot zijn de vijf arbeidsdeskundigen die de pilot hebben uitgevoerd, telefonisch bevraagd. Centraal stonden de vragen:

- waarom zijn er zo veel cliënten afgeval- len in de dossierfase?, en
- wat had gedaan kunnen worden om meer cliënten op het spreekuur te laten komen?

De arbeidsdeskundigen verklaren de hoge uitval in de eerste fase grotendeels uit de voorselectie van de dossiers. In de voorselectie is niet geselecteerd op medische gegevens en ook niet op de (actuele) arbeidsmarktpositie.

Als de arbeidsdeskundige constateert dat de cliënt door een verzekeringsarts medisch voor 80-100% is afgekeurd, is het afgelopen voor de cliënt. De arbeidsdeskundigen leggen zich neer bij de bevindingen van de verzekeringsarts, hoewel bij de opzet van de pilot er wel vanuit is gegaan dat de arbeidsdeskundigen een groot deel van deze groep zou benaderen.

De arbeidsdeskundigen geven aan dat door een persoonlijkere benadering van de cliënten mogelijk meer personen van de 15 geselecteerde cliënten op het spreekuur hadden kunnen verschijnen. Over de vraag of een minder vrijblijvende aanpak tot een hogere opbrengst zou hebben geleid wordt wisselend gedacht. De arbeidsdeskundigen wijten het geringe succes vooral aan de ongunstige kenmerken van de doelgroep. Het geringe succes is volgens de arbeidsdeskundigen niet te wijten aan gebrek aan middelen of facilitering door het Guo. Ook dient bedacht te worden dat deze arbeidsdeskundigen 'belang' hadden bij een hoog deelnemingspercentage waardoor ze meer omzet voor hun eigen organisatie zouden creëren. Het is dus niet plausibel dat de opstelling van de arbeidsdeskundigen debet is aan het geringe succes.

Spiegeling aan andere onderzoeksbevindingen

Deze pilot van het Guo past in een reeks van meerdere pilots en onderzoeken die op verzoek van het Lisv zijn verricht. In deze paragraaf schetsen we de bevindingen van een drietal.

Zo is voorafgaand aan de pilots onderzocht hoeveel van de (ex-)WAO'ers die in de laatste 5 jaar arbeidsongeschikt zijn geworden mogelijk in aanmerking kunnen komen voor bemiddeling.⁷ Daartoe zijn bestandsgegevens van het Lisv gecombineerd met kwalitatieve gegevens uit het project Epidemiologie van arbeidsongeschiktheid onder een grote groep WAO-toetreders uit 1998.⁸ Van

de personen die niet meer dan 5 jaar arbeidsongeschikt zijn, zijn 31 tot 40 duizend personen potentieel bemiddelbaar. Toegesplitst op het Guo wordt het aantal potentieel bemiddelbare gedeeltelijke WAO'ers geraamd op 360 tot 630 en op 760 WAO'ers met een volledige uitkering. Het zijn met name de ex-WAO'ers die potentieel bemiddelbaar zijn, namelijk 24 tot 60 duizend. Toegesplitst op het Guo betreft dat 720 tot 2400 ex-WAO'ers. Veel van deze personen zijn echter in bemiddeling of zijn in bemiddeling geweest. Dat kon met de beschikbare statistische gegevens niet worden vastgesteld. Uit empirisch onderzoek was eerder gebleken dat voor het merendeel van degenen die niet in bemiddeling zijn genomen, de reden plausibel is.⁹ Het grootste deel van de niet-bemiddelden is namelijk aan het werk of acht zich niet in staat tot werken. Slechts bij een klein percentage, waarbij de schatting uiteenloopt van 3 tot 12%, lijkt een plausibele reden om niet bemiddeld te worden te ontbreken. Ook in de pilot van het Guo geldt voor het overgrote deel dat er een plausibele reden is waarom men niet bemiddelbaar is, namelijk men werkt of men acht zich arbeidsongeschikt.

Het SFB heeft evenals het Guo een project uitgevoerd. Deze pilot was gericht op het vaststellen van de verdien Capaciteiten.¹⁰ Van 400 WAO'ers jonger dan 55 jaar is het dossier bestudeerd en vervolgens zijn 311 personen aangeschreven waarvan 118 personen de enquête hebben teruggestuurd. Het doel van de enquête was het in kaart brengen van de actuele situatie van de arbeidsgehandicapte met betrekking tot verdien Capaciteit. Van de geënquêteerden geeft 51% aan dat zij zich op medische gronden niet in staat achten om arbeid te verrichten, en 36% verricht betaalde arbeid. 9% geeft blijk van interesse in één of meer vormen van ondersteuning. In hoeverre deze personen ook in aanmerking komen voor een reïntegratietraject is niet onderzocht. Uit de rapportage kan niet worden afgeleid of het niet-ontvangen van een WW-uitkering een selectie-eis was voor de 400 dossiers waardoor niet duidelijk is in hoeverre de bevindingen van het SFB vergelijkbaar zijn met de bevindingen van het Guo.

De pilot van het Gak was net als die van het Guo gericht op de bemiddelbaarheid van WAO-gerechtigden.³ Nagegaan is of bij de gangbare uitvoeringspraktijk alle potentiële reïntegratiekandidaten worden bereikt. Deze WAO'ers zijn, evenals de WAO'ers in de pilot van het Guo, jonger dan 55 jaar en ontvangen geen WW. Een verschil is dat het Gak ook degenen uitsluit van wie uit de statistische gegevens blijkt dat ze werken (28%) of in bemiddeling zijn (3%). Van de 1125 onderzochte gevallen in de steekproef bleek een substantieel deel van met name de gedeeltelijke WAO'ers toch te werken, bijvoorbeeld bij een andere uvi.

Vertaald naar het totale WAO-bestand van het Gak zouden ongeveer 5000 kandidaten voor een bemiddelingstraject aanwezig zijn die bij de gangbare uitvoeringspraktijk (nog) niet zijn bereikt. Ongeveer 70% van deze

kandidaten is te vinden onder personen met een volledige WAO-uitkering. De overige 30% is te vinden onder personen met een gedeeltelijke WAO-uitkering.

Vrijhof en Ramaekers³ extrapoleren de steekproefbevindingen ook naar de totale populatie van WAO'ers jonger dan 55 jaar waarbij in het afgelopen half jaar geen reguliere beoordeling werd uitgevoerd en zo'n beoordeling evenmin binnen een half jaar wordt verwacht. Van deze categorie WAO'ers volgt 2,6% al een begeleidingstraject en zou 3,2% nog voor een begeleidingstraject in aanmerking willen komen. De feitelijke reïntegratieperspectieven zijn in het onderzoek niet door middel van een intake onderzocht. De belangstelling voor een begeleidingstraject is bij gedeeltelijk en volledig arbeidsongeschikten even groot. De auteurs achten het percentage bemiddelbaren dat zij vinden in het steekproefonderzoek (3,2%) representatief voor het werkelijke aantal.

Uit deze drie onderzoeken blijkt dat de omvang van de groep potentieel bemiddelbare WAO'ers beperkt is. De resultaten van de Guo-pilot zijn hiermee in lijn, al is in het Guo-bestand het percentage potentieel bemiddelbaren nog geringer dan bij het SFB en het Gak.

De bevinding dat niemand van de onderzochte arbeidsongeschikte zelfstandigen bij het Guo potentieel bemiddelbaar is, kan niet gespiegeld worden aan de andere uvi's. Alleen het Guo heeft het onderzoek namelijk ook laten verrichten onder arbeidsongeschikte zelfstandigen. De bevinding dat onder arbeidsongeschikte zelfstandigen nog minder personen potentieel bemiddelbaar zijn dan onder WAO'ers, is gezien de doelgroep echter zeer plausibel.

Conclusie

De pilot heeft aangegeven dat slechts een zeer klein percentage van de WAO'ers en WAZ'ers zonder WW-uitkering in het Guo-bestand potentieel bemiddelbaar zijn. Van de ruim 100 onderzochte WAZ'ers was niemand potentieel bemiddelbaar, van de ruim 100 WAO'ers is één persoon aangemerkt als potentieel bemiddelbaar. Hoewel dit nog minder is dan de 3% die in het onderzoek onder de Gak-populatie werd gevonden, ligt het wel in dezelfde orde van grootte. Het percentage ligt beduidend lager dan het percentage van 25% waar het Plan van Aanpak van het Guo vanuit ging. Het moge duidelijk zijn dat het selectie criterium dat de arbeidsongeschikte geen WW-uitkering mocht ontvangen, alle arbeidsongeschikten die per definitie bemiddelbaar zijn, heeft buitengesloten. Hoe groot die groep binnen de Guo-populatie is, is ons niet bekend maar baseren we ons op de gegevens over de Gak-populatie, dan zou de omvang 3 tot 4 procentpunten van het WAO-bestand bedragen. Een iets groter percentage (4 à 5%) van de WAO'ers bij het Guo was op het moment van de pilot in bemiddeling of er zou op korte termijn een traject starten. Voor het overgrote deel van de onderzochte personen

geldt dat ze of werken (41%) of een slechte gezondheid hebben (35%).

De omvang van de niet-benutte arbeidscapaciteit, vaak aangeduid als 'verborgen werkloosheid' is regelmatig onderwerp van publieke discussie. In de voorbereidende discussies rond de stelselherziening van 1987 ging de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid uit van een percentage van 50%. Overigens was het wel duidelijk dat de meeste arbeidsongeschikten in het bestand (te) oud of (te) lang uit het arbeidsproces waren om op de arbeidsmarkt nog enige kans te hebben. Van meer recente datum variëren de schattingen tussen de 115.000 en 192.000 personen.⁴ Daarbij wordt aangetekend dat bij het hanteren van het begrip 'reïntegreerbaar' de vraag rijst welke inspanningen men zowel van de betrokkene als van de uitvoeringsfunctionaris nog redelijk acht.

De huidige onderzoeksresultaten kunnen zowel negatief als positief worden uitgelegd. Negatief is dat uit de Guo-pilot blijkt dat de werkwijze van de pilot niet of vrijwel niet leidt tot extra reïntegratietrajecten voor arbeidsongeschikten met onbenutte arbeidscapaciteit. De pilot signaleert vrijwel geen potentieel bemiddelbaren zodat deze aanvullende screening van het bestand geen of hooguit een zeer beperkte bijdrage kan leveren aan het bevorderen van arbeidsparticipatie van arbeidsongeschikten. Een belangrijke verklaring is dat een groot deel van de arbeidsongeschikten werkt en in de pilot van het Guo is ervoor gekozen om deze personen buiten beschouwing te laten omdat de mogelijk te realiseren winst door het beter benutten van de resterende arbeidscapaciteit waarschijnlijk niet opweegt tegen het risico van het verlies van de huidige arbeidsrelatie.

Een andere belangrijke verklaring is dat het merendeel van de niet-werkenden te arbeidsongeschikt wordt geacht om mee te kunnen werken. Hoewel het nadrukkelijk de bedoeling was om slechts bij hoge uitzondering arbeidsongeschikten buiten de pilot te houden en dus ook de arbeidsongeschikten die op medische gronden volledig arbeidsongeschikt waren verklaard, te benaderen om hun reïntegratiemogelijkheden na te gaan, is dat niet of nauwelijks gebeurd. Daarbij baseren de arbeidsdeskundigen zich op het eerdere oordeel van de verzekeringsarts.

Eén mogelijkheid om op dit punt winst te kunnen boeken, is om de procedure zo aan te passen dat de arbeidsongeschikte regulier wordt opgeroepen zodat van alle arbeidsongeschikten geactualiseerde informatie beschikbaar komt. Deze werkwijze wil het UWV gaan volgen in 2003 als in een pilot op drie kantoren de bemiddelbaarheid van WAO'ers die meer dan 10 jaar 80-100% AO zijn, wordt onderzocht. Een andere mogelijkheid zou echter kunnen zijn om te starten met een intakegesprek door een verzekeringsarts of een daartoe gekwalificeerde sociaal-verpleegkundige en de nadruk te leggen op de mogelijkheden die resteren naast de bestaande arbeidsongeschiktheid. Het mogelijk duidelijk zijn dat de 'winstverwachtingen' bij

deze groep niet te hoog gespannen mogen zijn en dat voor het realiseren van winst binnen deze groep forse inspanningen en mogelijk ook aanvullend beleid nodig zal zijn.

De resultaten kunnen echter ook positief geduid worden. Positief is namelijk dat de pilot illustreert dat bij een grote groep arbeidsongeschikten de arbeidscapaciteit wordt benut en men actief deelneemt aan betaalde arbeid zoals Veldkamp dat destijds bij de invoering van de WAO voor ogen had.^{11,12}

Literatuur

1. Sociale Nota, 2003, p. 68.
2. Strategisch Akkoord 3 juli 2002, p. 18.
3. Vrijhof B, Ramaekers R. Bemiddelbaarheid van WAO-gerechtigden. Amsterdam: Gak Nederland/Lisv, 2001.
4. Wevers CWJ, Besseling JJM, Vos EL de. De realiteit integrale rapportage evaluatie Wet Rea. Doetinchem: Elsevier, 2001.
5. Gent MJ van, Besseling JJM. Evaluatie project Cadtekenaars te Twente. Hoofddorp: TNO Arbeid, 2001.
6. Besseling JJM, Achten BPT. GUO-bestandsonderzoek: bemiddelbaarheid van arbeidsongeschikten. Hoofddorp: TNO Arbeid, 2002.
7. Besseling JJM, Giezen AM van der, Vos EL de. Omvang van de doelgroep voor bemiddelingstrajecten in het WAO-bestand. Amsterdam: Lisv, 1998.
8. Giezen AM van der, Molenaar-Cox PGM, Jehoel-Gijsbers G. Langdurige arbeidsongeschiktheid in 1998. Amsterdam: Lisv, 1999.
9. Besseling JJM, Smaal M. Reïntegratiepraktijk arbeidsgehandicapten Amsterdam: Lisv, 1997.
10. Ledeboer V. Eindrapportage analyse WAO-bestand SFB. Amsterdam: Lisv, 2001.
11. Jong PR de, Thio V. Donner versus Veldkamp. Den Haag: APE, 2002.
12. Besseling JJM. WAO: niet alle oude schoenen zijn slecht! Tijdschr Bedrijfs Verzekeringsgeneeskd 2002; 10: 97.

Personalia

J(an) J.M. Besseling is senior-onderzoeker/adviseur bij TNO Arbeid

Correspondentieadres

TNO Arbeid, Postbus 718, 2130 AS Hoofddorp
E-mail: j.besseling@arbeid.tno.nl